

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 8C/138/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813206764
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8813206764.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného: Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o., Justičná 9, 811 07 Bratislava, IČO: 36 789 615, p r o t i odporcovi: G. G., P. XX.XX.XXXX, Y. Z. XXX, XXX XX H. , o zaplatenie 679,30 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Návrh navrhovateľa zamieťa.

Odporcovi sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal odporcu na zaplatenie istiny 679,30 eur, kapitalizovaného úroku z omeškania od zosplatnenia do podania žaloby v sume 148,34 eur, úroku z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 658,93 eur od 18.06.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodil tým, že navrhovateľ uzavrel s odporcom Úverovú zmluvu č. 3802076844 (ďalej len „Úverová zmluva“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli úverové podmienky navrhovateľa, s ktorými bol odporca oboznámený a podpisom Úverovej zmluvy odporca prejavil súhlas byť nimi viazaný. Úverová zmluva bola uzatvorená ako telefónna pôžička, a teda vybavenie úveru prebieha v týchto prípadoch telefonicky prostredníctvom bezplatnej zákazníkovej linky navrhovateľa s následnou písomnou komunikáciou. V zmysle vyššie uvedeného odporca telefonicky kontaktoval zamestnancov navrhovateľa za účelom získania úveru. Pri telefonickom vybavovaní úveru, na základe výzvy zamestnanca navrhovateľa, odporca nadiktoval všetky potrebné osobné údaje a údaje o zamestnávateľovi, ktoré boli následne zapracované do Úverovej zmluvy, ktorá bola navrhovateľom odoslaná na podpis odporcovi spolu s Úverovými zmluvnými podmienkami, a ktorý ju podpísanú spätne vrátil navrhovateľovi. Úverové zmluvné podmienky navrhovateľa (ďalej len „ÚP“) sú neoddeliteľnou súčasťou Úverovej zmluvy. Predmetom Úverovej zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov v sume 829,85 eur zo strany navrhovateľa odporcovi. Odporca sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v 48 pravidelných mesačných splátkach po 31,83 eur. Odporca bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v splátkovom kalendári, z ktorého vyplýva prehľad jednotlivých platieb odporcu a spôsob ich započítania. V zmysle Hlavy ÚP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru bol odporca navrhovateľom vyzvaný listom zo dňa 28.03.2011 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 729,45 eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, denná úroková sadzba 0,024 % bola stanovená nasledovne: základná úroková sadzba T. platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. ku dňu 29.03.2011 + 8 percentuálnych bodov, /365 dní (skrátaná na tri desatinné miesta). Vzhľadom na vyššie uvedené, tak ako vyplýva aj zo splátkového kalendára, navrhovateľ eviduje voči odporcovi dlh, ktorý predstavuje istina (výška dlžnej sumy úveru bez úrokov z úveru do času zosplatnenia) + zosplatnená istina (výška dlžnej sumy úveru bez úrokov z úveru a poplatkov, ktorú by mal odporca uhradiť v prípade riadneho platenia úveru, uplatňovaná

v zmysle Hlavy ÚP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru) vo výške 491,58 eur, úrok z vyššie uvedenej istiny do času zosplatenia vo výške 115,30 eur, úrok z vyššie uvedenej zosplatennej istiny (tzv. ušlý úrok, ktorý by mal odporca uhradiť v prípade riadneho platenia úveru, uplatňovaný v zmysle Hlavy ÚP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru 52,05 eur, dlžné poistné vo výške 0,00 eur, poplatok za vedenie účtu v zmysle Úverovej zmluvy (poplatok za vedenie účtu, poplatok za možnosť zmeny splátky) vo výške 0,00 eur, poplatok za upomienku vo výške 0,00 eur, zmluvná pokuta podľa Hlavy ÚP s názvom Záverečné ustanovenia vo výške 20,37 eur, zákonný úrok z omeškania do zosplatenia počítaný príslušnou zákonnou sadzbou v závislosti od výšky dlžnej sumy a počiatku omeškania (dátumy zúčtovania sú uvedené v priloženom splátkovom kalendári) vo výške 0,00 eur, úrok z omeškania od zosplatenia do dňa podania žaloby, vo výške 148,34 eur (tento úrok z omeškania bol vyčíslený s ohľadom na prípadné platby odporcu po zosplatení do dňa podania žaloby).

Podaním zo dňa 17.12.2013 žiadal navrhovateľ pripustiť zmenu návrhu tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku sumu 679,30 eur, kapitalizovaný úrok z omeškania od 13.04.2013 do 17.06.2013 vo výške 135,45 eur, úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 658,93 eur od 18. 06. 2013 do dňa zaplattenia ako aj trovy konania. Na pojednávaní dňa 09.01.2014 súd zmenu návrhu pripustil a v prevyšujúcej časti konanie zastavil.

Odporca potvrdil uzatvorenie úverovej zmluvy s navrhovateľom, ako aj poskytnutie finančných prostriedkov v sume 829,85 eur.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, úverovou zmluvou zo dňa 14.02.2008 spolu s úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., splátkovým kalendárom odporcu k číslu zmluvy 3802076844, listom adresovaným odporcovi zo dňa 28.03.2011, poštovým podacím hárkom, písomným vyjadrením navrhovateľa zo dňa 17.12.2013 spolu s prílohami, výpoveďou odporcu a zistil nasledovný skutkový stav:

Medzi navrhovateľom a odporcom ako klientom došlo dňa 14.02.2008 k uzavretiu úverovej zmluvy č. 3802076844, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úver 829,85 eur (25.000 Sk), ktorý sa odporca zaviazal splácať v splátkach po 31,83 eur (959,- Sk) a to v 48 mesačných splátkach pri konečnej výške úveru 1.527,98 eur (46.032 Sk).

Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. uvedené na samostatnom liste. Dolupodpísaný klient svojím podpisom potvrdil že je oboznámený s Úverovými podmienkami, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Podľa hlavy 1 § 1, § 2 Úverových podmienok tieto úverové podmienky sú zmluvnými podmienkami v zmysle § 273 Obchodného zákonníka a sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy uzatvárannej medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „spoločnosť“) a fyzickou osobou (ďalej len „klient“), ktorej znenie je uvedené na prednej strane tejto listiny. Úverové podmienky vymedzujú a zakotvujú práva a povinnosti medzi spoločnosťou a klientom, ktorému spoločnosť poskytuje úver na základe úverovej zmluvy.

Uzatvorením úverovej zmluvy sa spoločnosť zaväzuje klientovi poskytnúť dohodnutý úver, pričom po poskytnutí úveru sa stáva spoločnosť veriteľom z úverovej zmluvy a klient ako dlžník z úverovej zmluvy sa zaväzuje spoločnosti poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky (§ 3 hlavy 1 Úverových podmienok).

Podľa hlavy 5 § 1 Úverových podmienok klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky, úhrada za poistenie, ktoré je klient povinný platiť (ďalej iba splátka), ak z údajov na lícnej strane nevyplýva inak. Výška úroku

sa zistí ako rozdiel súčinu výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatku za vedenie úverového účtu a v prípade poistenia o výšku úhrady za poistenie a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru.

V zmysle hlavy 5 § 8 Úverových podmienok sa zmluvné strany dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy.

Podľa hlavy 7 § 6 Úverových podmienok v prípade ak je dôsledkom porušenia povinnosti klienta uhradiť spoločnosti celý poskytnutý úver, je klient povinný uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, čiže čiastku, na ktorú by spoločnosti vznikol z titulu úveru nárok, ak by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach.

Z hlavy 15 § 3, 4 Úverových podmienok vyplýva, že v prípade omeškania úhrady splátky, alebo ich častí alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa hlavy 7 § 6 týchto úverových podmienok je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, najmenej však 100 Sk. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, alebo ich častí dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, či ich častí dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.

Podľa hlavy 15 § 11 Úverových podmienok úverová zmluva, úverové podmienky a zabezpečovacie vzťahy ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka v platnom znení.

Z predloženého splátkového kalendára ako aj špecifikácie pohľadávky navrhovateľa v písomnom podaní súd zistil, že odporca uhradil mesačnými splátkami celkom sumu 874,44 eur, pričom mu bolo poskytnutých 829,85 eur a dňa 28.03.2011 došlo k zosplatneniu celého úveru.

Listom zo dňa 28.03.2011 označeným ako výzva k splateniu celého úveru navrhovateľ odporcovi oznámil, že z dôvodu omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z predmetnej úverovej zmluvy, spoločnosť ho vyzýva k splateniu celého čerpaného úveru s tým, že dlžná čiastka činí 729,45 eur a vyzval ho na splatenie do 15 dní odo dňa spisania predmetnej výzvy.

Odporca vo svojej výpovedi potvrdil, že s navrhovateľom uzatvoril zmluvu o úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 829,85 eur. Úver bral pre svojho syna, ktorý aj tento úver riadne splácal do doby, kedy bol zamestnaný. Keď o prácu prišiel, už si nemohol dovoliť tento úver splácať. Odporca je invalidný dôchodca s príjmom 220 eur mesačne a jeho syn poberá len sociálne dávky. Spolu s manželkou, ktorá je tiež invalidná dôchodkyňa majú niekoľko ďalších pôžičiek ktoré splácajú. Okrem výdavkov na zabezpečenie stravy, ošatenia, hygienických potrieb a úhradu poplatkov za bývanie, má zvýšené výdavky na lieky. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadal o možnosť splácať dlžnú čiastku v sume 10 eur mesačne.

V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu.

Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať zákon zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný od 01.07.2007 a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa podľa smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 citovaného zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

V zmysle § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Ako vyplýva z § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v §2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Ako vyplýva z § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že navrhovateľ a odporca uzavreli dňa 14.02.2008 úverovú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru odporcovi v sume 829,85 eur (25.000 Sk). Úver sa odporca zaviazal splácať v splátkach po 31,83 eur (959,- Sk) a to v 48 mesačných splátkach pri konečnej výške úveru 1.527,98 eur (46.032 Sk).

V dôsledku neplnenia si povinnosti odporcu sa stal celý dlh splatný dňa 28.03.2011.

Súd mal za preukázané, že odporcovi bol jednorazovo poskytnutý úver, teda vyčerpal finančné prostriedky v celkovej sume 829,85 eur a ďalej je nesporné, že odporca v prospech navrhovateľa následne jednotlivými splátkami uhradil sumu 874,44 eur, ako to vyplýva aj z predloženého splátkového kalendára.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. takáto zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať okrem iného sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, vrátane ročnej percentuálnej miery nákladov. Navrhovateľ však v danom prípade nepreukázal, že

odporcu ako spotrebiteľa o týchto náležitostiach informoval, pretože predmetná zmluva neobsahuje žiadne údaje o výške uplatneného úroku zo spotrebiteľského úveru, vrátane poplatkov uvedených v žalobnom návrhu. Podľa § 4 ods. 5 cit. zák. od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedené. Pretože predmetná úverová zmluva neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 cit. zák., a to najmä údaje o výške úroku, iných poplatkov, uvedený spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ ide o ročnú úrokovú sadzbu, spôsob jej výpočtu v danom prípade je uvedený len v úverových podmienkach navrhovateľa v hlave 5 § 1.

V danom prípade zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi účastníkmi konania neobsahuje údaj o úrokoch, ale len údaj o výške mesačnej splátky vo výške 959,-Sk. Ani úverové zmluvné podmienky navrhovateľa, na ktoré zmluva o úvere poukazuje ako na svoju neoddeliteľnú súčasť, neobsahujú žiadnu úrokovú sadzbu (hlava 7 § 9 úverových podmienok).

Ustanovenie § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy je v súlade s čl. 8 smernice, ktorá umožňuje členským štátom prijať právnu úpravu nad rámec smernice a takéto ustanovenie pôsobí dostatočne sankčne a odradzujúco. Úroky popri údají o celkových nákladoch (RPMN) majú svoje opodstatnenie, pretože úroky vyjadrujú cenu hlavného predmetu plnenia.

Účelom právnej úpravy (§ 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch. Navrhovateľ ako dodávateľ má preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaj o výške úrokov a poplatkov. A to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené (§ 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch). Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch má podstatný význam z dôvodu, že prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Odporca však túto možnosť nemal, keďže výška úroku z úveru nie je uvedená v zmluve o úvere (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

V tomto smere je potrebné poukázať na to, že uvedené platí v zmysle cieľov smernice Rady 93/13 EHS (čl. 3, 4) o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („smernica“) len za stavu, ak je cena plnenia uvedená transparentne a zrozumiteľne (porov. uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10 POHOTOVOSTĚ, s.r.o./KORČKOVSKÁ zo dňa 16.11.2010).

Súd ďalej uvádza, že navrhovateľ ukryl podmienky, ktoré mali byť podstatné pre informáciu klienta, teda spotrebiteľa pre poznanie rozsahu záväzku do úverových podmienok. Ako vyplýva z čl. 6 ods. 1 smernice Rady č. 2005/29 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia uvádza do omylu, alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k jednému, alebo viacerým prvkom vymenovaným v tomto čl. 6 ods. 1, pričom v obidvoch prípadoch zapríčiňuje, alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Článok 2 písm. d Smernice č. 2005/29 definuje pojem obchodné praktiky použitím zvlášť širokej formulácie ako „akékoľvek konanie a opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenia, obchodné komunikácie, vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom“.

Neuvedením výšky úroku z úveru priamo v úverovej zmluve, navrhovateľovi vzniklo iba právo na zaplatenie nevrátených finančných prostriedkov poskytnutých jednorazovo odporcovi. Navrhovateľ poskytol odporcovi celkovú sumu 829,85 eur, odporca vykonal navrhovateľovi jednotlivými splátkami úhrady vo výške 874,44 eur. Tým mu uhradil vyššiu sumu ako bola výška poskytnutých finančných prostriedkov.

Navrhovateľovi nemohol vzniknúť ani nárok na zaplatenie uplatňovanej zmluvnej pokuty. Podľa § 544 Obč. zák. pre nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty sa predpokladá existencia písomnej dohody. Uvedenie tohto nároku veriteľa len v úverových zmluvných podmienkach, ktoré neboli odporcom podpísané, nie je naplnením základného predpokladu platného dojednania zmluvnej pokuty, t.j. jej písomnej formy. Nesplnenie tejto náležitosti má za následok absolútnu neplatnosť takéhoto dojednania v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Preto navrhovateľovi nemohol vzniknúť ani nárok na uplatňovanú zmluvnú pokutu.

Zmluvná pokuta odporcu nemôže zaväzovať, pretože nie je obsiahnutá v žiadnom akte, ktorý by odporcu zaväzoval. Takýmto aktom nie sú ani úverové podmienky, ktoré nie sú podpísané (§ 40 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka; porov. 2Cdo 245/2010) a navyše bez platnej inkorporačnej doložky.

Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Úverové podmienky odporca nepodpísal, preto pre nedodržanie zákonom vyžadovanej písomnej formy nejde o platný právny úkon.

Odhliadnuc od nedostatku písomnej formy súdy už v minulosti judikovali, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písanými takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

Neprijateľná inkorporačná doložka v danom prípade nemohla priviesť k viazanosti úverových podmienok, a teda ani ustanovení o zmluvnej pokute.

Aj v prípade, že by bola zmluvná pokuta v danom prípade dojednaná platne, súd poukazuje na skutočnosť, že sa jedná o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navýši jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 8% mal platiť aj úrok z omeškania, čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči odporcovi ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 8% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 8% z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 7 dní je v prepočte na rok až vo výške 96% (8% x 12 mesiacov). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 96% ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp.zn. 3Co 3/2011.

Vyhlásenie neplatnej inkorporačnej doložky má rovnaký dopad vo vzťahu k úrokom z úveru a ostatným poplatkom. Úroky z úveru a ostatné poplatky obsiahnuté v úverových podmienkach, sa v prípade neprijateľnej inkorporačnej doložky nestávajú súčasťou zmluvy.

Ako už bolo uvedené vyššie, navrhovateľovi preto vzniklo iba právo na zaplatenie nevrátených finančných prostriedkov poskytnutých jednorazovo odporcovi. Keďže ten už uhradil vyššiu sumu ako mu navrhovateľ poskytol, súd návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

Podľa § 137 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok v platnom znení, ďalej len „O.s.p.“), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

V zmysle § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odporca bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, keďže si nárok na náhradu trov konania neuplatnil, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.